

**22nd Annual Capital Link
Invest in Greece Forum**
Greece - Looking Ahead with Confidence

Tuesday & Wednesday, December 15th & 16th, 2020
Digital Forum

In Cooperation
With

Lead
Sponsors

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΣΤΟ**

“22^ο ΕΤΗΣΙΟ CAPITAL LINK INVEST IN GREECE FORUM”

“Greece - Looking Ahead With Confidence”

Συνάντηση Κορυφής για την Ελληνική Οικονομία και τις Επενδύσεις
Συμμετείχαν Κορυφαίοι Αμερικανοί και Διεθνείς Επενδυτές, Διεθνείς & Ελληνικές Επιχειρήσεις,
Διεθνείς Τράπεζες & Οργανισμοί, και Ανώτερα Κυβερνητικά Στελέχη

**ΤΡΙΤΗ & ΤΕΤΑΡΤΗ 15 & 16, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020
ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ**

2 Ημέρες– 33 Ενότητες – 112 Ομιλητές

15 Δεκεμβρίου, 2020

Με κεντρικό θέμα “Greece – Looking Ahead With Confidence”, πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και εξαιρετική συμμετοχή το Ετήσιο Ελληνικό Επενδυτικό Συνέδριο 22nd Annual Capital Link Invest in Greece Forum “Greece – Looking ahead with Confidence” την Τρίτη 15 & την Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου, 2020 ως ψηφιακό συνέδριο, σε συνεργασία με το New York Stock Exchange και μεγάλες Διεθνείς Τράπεζες και Οργανισμούς, καθώς επίσης και με την ένθερμη υποστήριξη της ελληνικής επιχειρηματικής και χρηματοοικονομικής κοινότητας. Έχοντας πλέον εξελιχθεί σε ένα θεσμό για την παρουσίαση των επενδυτικών ευκαιριών που εμφανίζονται στην Ελλάδα, το Συνέδριο συγκέντρωσε εξέχουσες προσωπικότητες του επιχειρηματικού κόσμου, καθώς έφερε σε επαφή πλήθος διεθνών επενδυτών, επιχειρηματιών, τραπεζικών στελεχών, τεχνοκρατών και πολιτικών αξιωματούχων από την Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αμερική. Η Ψηφιακή μορφή του Συνεδρίου έδωσε τη δυνατότητα συμμετοχής και παρακολούθησης σε ένα παγκόσμιο κοινό.

Η προσέλκυση επενδύσεων είναι κρίσιμης σημασίας για την επανέναρξη της οικονομίας. Σε συνέχεια της ανακοίνωσης του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ σχετικά με τις 12 πρωτοβουλίες για τη στήριξη της οικονομίας, τις οποίες χαρακτήρισε ως «12 βήματα αυτοπεποίθησης», και «γέφυρες που θα περάσουν την Ελλάδα και τους Έλληνες από την υγειονομική και οικονομική αναταραχή στα ήρεμα νερά της προόδου και της ελπίδας», το Capital Link Invest in Greece Forum πραγματοποιήθηκε στην κατάλληλη χρονική στιγμή για να μεταδώσει αυτό το μήνυμα σε ένα ευρύτερο και ιδιαίτερα στοχευμένο διεθνές κοινό, να ενισχύσει το ενδιαφέρον και την εμπιστοσύνη των επενδυτών και να βοηθήσει στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

Το Capital Link Invest in Greece Forum μέσα από την πορεία των 22 συναπών ετών που διοργανώνεται, έχει επιδοθεί σε συστηματική προσπάθεια προβολής της Ελλάδος στο διεθνές επενδυτικό και επιχειρηματικό κοινό.

Capital Link: New York – London – Oslo – Athens – Limassol – Shanghai – Singapore – Tokyo – Hong Kong

230 Park Avenue • Suite 1536 • New York • New York 10169, USA • Tel.: +1 212 661 7566 • Fax: +1 212 661 7526

Longcroft House, 2/8 Victoria Avenue, London, EC2M 4NS, U.K. • Tel. +44(0) 20 3206 1322

40, Agiou Konstantinou Str, Suite A5, 151-24 Athens, Greece • Tel. +30 210 6109 800 • Fax +30 210 6109 801

Raadhusgaten 25, P.O.Box 1904 Vikta • N-0116 Oslo, Norway

www.capitallink.com - www.capitallinkforum.com - www.capitallinkshipping.com

Ειδικότερα, φέτος, με διάρκεια 2 ημερών, 33 Ενότιες και 112 Ομιλητές, το Συνέδριο σκιαγράφησε με τρόπο ολοκληρωμένο, έγκυρο και διεισδυτικό τις τελευταίες εξελίξεις και προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικών & Επενδυτικών Ευκαιριών στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, προβάλλοντας επιχειρηματικές και επενδυτικές ευκαιρίες σε κύριους κλάδους και τομείς της οικονομίας καθώς και το κυβερνητικό πρόγραμμα για τη στροφή της οικονομίας σε ένα νέο, βιώσιμο αναπτυξιακό πρότυπο για την Ελλάδα του αύριο. Μίας οικονομίας με αυτοπεποίθηση: παραγωγικής, τεχνολογικά προηγμένης, καινοτόμου, εξωστρεφούς, έξυπνης και ανταγωνιστικής, γεγονός το οποίο διέψευσε τους απαισιόδοξους και προσέλκυσε την αναγνώριση των Ευρωπαίων εταίρων μας και τους επαίνους τους.

Η ατζέντα, τα θέματα και η δομή του Συνεδρίου διαμορφώθηκαν με τρόπο ώστε να ενημερώσουν και να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των διεθνών επενδυτών καθώς συνδυάζουν την ελληνική και την αμερικανική κυβερνητική προοπτική, με την προοπτική των στελεχών του ιδιωτικού τομέα, των διεθνών χρηματοδοτών και των διεθνών επενδυτών.

Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Γιάννης Στουρνάρας, έκανε κεντρική ομιλία με θέμα: «PAVING THE WAY FOR GROWTH & FINANCIAL STABILITY IN GREECE & EUROPE».

Τον Υπουργό προλόγισε ο κ. Νικόλας Μπορνόζης, Πρόεδρος Capital Link Inc.

Ο κ. Διοικητής στην ομιλία του τόνισε τα εξής:

1. Εξελίξεις και προοπτικές της ελληνικής οικονομίας

Η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) ανέκοψε την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας που είχε ξεκινήσει το 2017. Το πραγματικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 8,5% το εννεάμηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2020 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019, κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών υπηρεσιών και της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Τα δημοσιονομικά μέτρα και τα μέτρα για την αγορά εργασίας που έλαβε η ελληνική κυβέρνηση για τη στήριξη των επιχειρήσεων και της απασχόλησης, καθώς και οι άνευ προηγουμένου παρεμβάσεις των ευρωπαϊκών θεσμών – οι οποίες περιλαμβάνουν δημοσιονομικές, νομισματικές, εποπτικές και διαρθρωτικές πολιτικές – περιόρισαν τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας για την οικονομική δραστηριότητα και την αγορά εργασίας.

Τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης της οικονομίας και η ύφεση οδήγησαν σε μεταστροφή του δημοσιονομικού αποτελέσματος της γενικής κυβέρνησης από πλεόνασμα σε έλλειμμα το 2020 και, σε συνδυασμό με τον αποπληθωρισμό, σε σημαντική αύξηση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ. Όμως, οι εξελίξεις στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές είναι θετικές για την Ελλάδα, όπως προκύπτει από την πρόσφατη αναβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας από τον οίκο αξιολόγησης Moody's, την υποχώρηση των αποδόσεων των ελληνικών κρατικών και εταιρικών ομολόγων και τη σταθερή και αδιάλειπτη πρόσβαση του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αποδοχή των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο έκτακτο πρόγραμμα αγοράς τίτλων λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP) της ΕΚΤ και ως εξασφαλίσεων στις πράξεις αναχρηματοδότησης των τραπεζών από το Ευρωσύστημα.

Παρ' όλα αυτά, το δεύτερο κύμα της πανδημίας που εκδηλώθηκε το φθινόπωρο αύξησε την αβεβαιότητα και οδήγησε σε επιδείνωση του οικονομικού κλίματος. Ειδικότερα:

- Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI) μειώθηκε το Νοέμβριο του 2020 σε 91,0 (από 92,3 τον Οκτώβριο), λόγω της επιδείνωσης των προσδοκιών των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα και του τομέα των υπηρεσιών και της περαιτέρω υποχώρησης της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, η οποία έφθασε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 29 μηνών.
- Ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) στον τομέα της μεταποίησης υποχώρησε περαιτέρω το Νοέμβριο (σε 42,3, από 48,7 τον Οκτώβριο). Η συνολική πτώση οφείλεται στη σημαντική μείωση των νέων παραγγελιών λόγω της έντονης υποχώρησης τόσο της εγχώριας όσο και της εξωτερικής ζήτησης.

Capital Link: New York – London – Oslo – Athens – Limassol – Shanghai – Singapore – Tokyo – Hong Kong

230 Park Avenue • Suite 1536 • New York • New York 10169, USA • Tel.: +1 212 661 7566 • Fax: +1 212 661 7526

Longcroft House, 2/8 Victoria Avenue, London, EC2M 4NS, U.K. • Tel. +44(0) 20 3206 1322

40, Agiou Konstantinou Str, Suite A5, 151-24 Athens, Greece • Tel. +30 210 6109 800 • Fax +30 210 6109 801

Raadhusgaten 25, P.O.Box 1904 Vikta • N-0116 Oslo, Norway

www.capitallink.com - www.capitallinkforum.com - www.capitallinkshipping.com

Στο πλαίσιο αυτό, η διενέργεια προβλέψεων για τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη καθίσταται εξαιρετικά δυσχερής και εξαρτάται αποκλειστικά από τη μελλοντική πορεία της πανδημίας. Τα γενικευμένα περιοριστικά μέτρα (lockdown) που επέβαλε η κυβέρνηση στις 7 Νοεμβρίου, αρχικά για τρεις εβδομάδες, θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι τις 7 Ιανουαρίου για τις περισσότερες από τις επηρεαζόμενες δραστηριότητες. Αυτό αναμένεται να προκαλέσει νέα μείωση της οικονομικής δραστηριότητας το δ' τρίμηνο του έτους και να έχει δυσμενή επίπτωση στο ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ για το σύνολο του 2020 και, μέσω της αρνητικής μεταφερόμενης επίδρασης, να οδηγήσει σε ασθενέστερη ανάκαμψη το 2021. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο της Τράπεζας της Ελλάδος, η οικονομική δραστηριότητα θα υποχωρήσει σημαντικά το 2020, με το ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ να διαμορφώνεται σε -10%. Αναμένεται ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας με ρυθμό 4,2% το 2021 και 4,8% το 2022, καθώς εκτιμάται ότι τόσο η εγχώρια όσο και η εξωτερική ζήτηση θα ενισχυθούν σημαντικά.

Η ύφεση και τα μέτρα δημοσιονομικής επέκτασης αναμένεται να επιφέρουν μια προς τα άνω μετατόπιση τόσο της καμπύλης του χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ όσο και της καμπύλης των ακαθάριστων χρηματοδοτικών αναγκών της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστού του ΑΕΠ σε σχέση με τις προ της πανδημίας εκτιμήσεις. Παρά την αυξημένη αβεβαιότητα, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους παραμένουν περιορισμένοι μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2030, λόγω του χαμηλού και σταθερού μέσου επιτοκίου δανεισμού, της πολύ μεγάλης διάρκειας των δανείων από τον επίσημο τομέα, αλλά και των αναβαλλόμενων πληρωμών τόκων αυτών των δανείων, όπως αποφασίστηκε στο πλαίσιο των μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους που συμφωνήθηκαν από το Eurogroup τον Ιούνιο του 2018.

Υπενθυμίζεται ότι η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους εξασφαλίζεται όταν ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ βρίσκεται σε καθοδική τροχιά και οι ετήσιες ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες δεν υπερβαίνουν το 15% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα (και το 20% του ΑΕΠ μακροπρόθεσμα). Για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους είναι απαραίτητο ο συνδυασμός τριών παραμέτρων, δηλ. του ρυθμού αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, του έμμεσου επιτοκίου δανεισμού του Δημοσίου και του πρωτογενούς αποτελέσματος της γενικής κυβέρνησης, να εξασφαλίζει πτωτική πορεία του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ. Η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό το τρίπτυχο για τη βιωσιμότητα του χρέους.

2. Εξελίξεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας

Η σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και τα εκτεταμένα μέτρα νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής οδήγησαν σε έντονη ανάκαμψη του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ το γ' τρίμηνο του έτους, κατά 12,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, μετά από πρωτοφανή μείωση κατά 11,7% το β' τρίμηνο του 2020.

Ωστόσο, η ραγδαία εξάπλωση του κορωνοϊού μετά το καλοκαίρι οδήγησε τις κυβερνήσεις ορισμένων κρατών να επαναφέρουν εκτεταμένους περιορισμούς στην οικονομική και κοινωνική ζωή από τα τέλη Οκτωβρίου. Οι συνέπειες αυτών των μέτρων, σε συνδυασμό με τη διατήρηση αβεβαιοτήτων που συνδέονται με μείζονα εκκρεμή ζητήματα του διεθνούς εμπορίου (σχέσεις ΗΠΑ-Κίνας και Ηνωμένου Βασιλείου-ΕΕ) και άλλες γεωπολιτικές εντάσεις, αναμένεται ότι θα οδηγήσουν σε εκ νέου εξασθένηση της οικονομικής δραστηριότητας το δ' τρίμηνο του 2020.

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο που περιλαμβάνεται στις πιο πρόσφατες μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος, για το σύνολο του 2020 το πραγματικό ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι θα μειωθεί κατά 7,3%. Η επάνοδος του ΑΕΠ στα προ της κρίσης επίπεδα αναμένεται να είναι αργή και άνιση μεταξύ των οικονομιών, κυρίως ως απόρροια της ασύμμετρης εξέλιξης της υγειονομικής κρίσης και των διαφορών στις αρχικές οικονομικές συνθήκες, της οικονομικής βαρύτητας κλάδων άμεσα επηρεαζόμενων από την κοινωνική αποστασιοποίηση, καθώς και των μέτρων πολιτικής που υιοθετήθηκαν. Το πραγματικό ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3,9% το 2021 και 4,2% το 2022, λόγω της ανάκαμψης τόσο της εγχώριας όσο και της εξωτερικής ζήτησης.

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ, μετρούμενος με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), σημείωσε σημαντική μείωση καθ' όλη τη διάρκεια του 2020. Η καθοδική πορεία του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στην πτώση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου από την αρχή της πανδημίας, στην ανατίμηση του ευρώ, καθώς και στην κάμψη της ενεργού ζήτησης. Σύμφωνα με τις μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος, ο πληθωρισμός εκτιμάται σε 0,2% το 2020, έναντι 1,2% το 2019, ενώ αναμένεται να ανακάμψει στο 1,0% το 2021 και 1,1% το 2022 ως αποτέλεσμα της αύξησης της τιμής του πετρελαίου, της σταδιακής ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας και της συνακόλουθης αύξησης του μισθολογικού κόστους.

3. Κίνδυνοι

Παρά την προβλεπόμενη ανάκαμψη της ευρωπαϊκής και της ελληνικής οικονομίας το 2021, οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τις προβλέψεις παραμένουν αυξημένοι. Η αναζωπύρωση της πανδημίας και ο νέος γύρος περιοριστικών μέτρων σε όλη την Ευρώπη μπορεί να οδηγήσουν σε παράταση και επιδείνωση της ύφεσης, με κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων, αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και απώλειες θέσεων εργασίας, ενώ οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες ενδέχεται να επιδεινωθούν απότομα μετά τη λήξη της αναστολής καταβολής δόσεων δανείων και των κρατικών μέτρων στήριξης (cliff effects).

Πρόσθετοι κίνδυνοι για την ελληνική οικονομία πηγάζουν από τις γεωπολιτικές εντάσεις στη νοτιοανατολική Μεσόγειο. Για την ευρωπαϊκή οικονομία, πρόσθετος σημαντικός κίνδυνος είναι η ενδεχόμενη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ χωρίς τη σύναψη συμφωνίας.

Αντίθετα, μια θετικότερη του αναμενομένου έκβαση θα μπορούσε να συνδεθεί με την ταχύτερη του αναμενομένου παραγωγή αποτελεσματικών εμβολίων για τον κορωνοϊό και τη διάθεσή τους στο ευρύ κοινό στις αρχές το 2021. Παράλληλα, η ταχεία απορρόφηση και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης Next Generation EU (NGEU) θα μπορούσε να δώσει μεγαλύτερη ώθηση στις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής και της ευρωπαϊκής οικονομίας.

4. Προτεινόμενες παρεμβάσεις πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

Η πανδημία έχει αυξήσει την αβεβαιότητα και έχει οδηγήσει την παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία σε βαθιά ύφεση. Ωστόσο, ουδέν κακό αμιγές καλού. Αξιοποιώντας την εμπειρία από προηγούμενες κρίσεις, όπως η κρίση χρέους στη ζώνη του ευρώ, οι ευρωπαϊκές αρχές αντέδρασαν άμεσα και συντονισμένα προκειμένου να στηρίξουν τις ευρωπαϊκές οικονομίες, να διαφυλάξουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να δώσουν χρόνο στην ιατρική-επιστημονική κοινότητα ώστε να αναπτύξει αποτελεσματική θεραπεία και εμβόλια κατά του κορωνοϊού.

Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική σε συνδυασμό με τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής στήριξαν την ευρωπαϊκή οικονομία, μετριάζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα. Η πρώτη αντίδραση ήρθε από την πλευρά της ΕΚΤ, η οποία εξασφάλισε την απαραίτητη ρευστότητα στις οικονομίες της ζώνης του ευρώ, με προεξάρχουσα δράση την υιοθέτηση του ευέλικτου προγράμματος αγοράς τίτλων λόγω της πανδημίας (PEPP). Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός και οι εθνικές αρμόδιες αρχές έλαβαν σειρά μέτρων προσωρινού χαρακτήρα για τη στήριξη των τραπεζών, όπως η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μέρος από το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας τους για να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας και να απορροφήσουν ζημιές. Μάλιστα, η ευελιξία αυτή ισχύει μέχρι το τέλος του 2022, συνεπώς οι τράπεζες έχουν σαφή εικόνα του χρονικού ορίζοντα εξόδου από αυτά τα μέτρα. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) εξέδωσε οδηγίες σχετικά με την υπαγωγή δανειοληπτών σε μέτρα αναστολής καταβολής δόσεων δανείων.

Η προσωρινή χαλάρωση των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του θεσμικού πλαισίου περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς και το ευρωπαϊκό πακέτο βοήθειας που συμφωνήθηκε την άνοιξη του 2020, συνολικού ύψους 540 δισεκ. ευρώ, επέτρεψαν στα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ να στηρίξουν την παραγωγή και την απασχόληση και αποσόβησαν κύμα πτωχεύσεων.

Από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η κυριότερη ενέργεια πολιτικής για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας είναι η δημιουργία του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης Next Generation EU (NGEU), το οποίο θα χρηματοδοτήσει αναπτυξιακές πρωτοβουλίες την περίοδο 2021-2026 αξίας 750 δισεκ. ευρώ σε σταθερές τιμές του 2018. Για τη χρηματοδότηση του NGEU προβλέπεται η έκδοση αμοιβαίου χρέους σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο θα αποπληρωθεί μεταξύ 2028 και 2058.

Ο συνδυασμός όλων αυτών των μέτρων περιόρισε τις επιπτώσεις της πανδημίας και διαφύλαξε τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Χρειάζονται όμως και άλλες ενέργειες.

- Τα μέτρα στήριξης της ευρωπαϊκής οικονομίας θα πρέπει να συνεχιστούν, καθώς μια πρόωρη απόσυρσή τους θα μπορούσε να καθυστερήσει την ανάκαμψη οδηγώντας σε απότομη αύξηση των πτωχεύσεων, των μη εξυπηρετούμενων δανείων και της διαρθρωτικής ανεργίας και σε μείωση των επενδύσεων και της παραγωγικότητας της εργασίας. Μια τέτοια αρνητική εξέλιξη θα οδηγούσε σε στασιμότητα και αποπληθωρισμό στην Ευρώπη. Συνεπώς, ο συνδυασμός επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής θα πρέπει να

συνεχιστεί μέχρις ότου η ανάκαμψη τεθεί σε στέρεη τροχιά και ο πληθωρισμός στην ευρωζώνη προσεγγίσει επίπεδα κοντά στο 2% σε ισχυρή και βιώσιμη βάση.

- Η δημιουργία του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NGEU δεν θα πρέπει να είναι μια εφάπαξ πολιτική, αλλά θα πρέπει να μετεξελιχθεί σε ένα μόνιμο δημοσιονομικό εργαλείο μακροοικονομικής σταθεροποίησης με έκδοση ασφαλών περιουσιακών στοιχείων.

- Είναι πλέον καιρός να ολοκληρωθεί η Τραπεζική Ένωση και να ενισχυθεί το πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων. Θα αναφερθώ εκτενέστερα σε αυτό το θέμα:

4.1. Ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης κρίσεων

Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε, για άλλη μια φορά, την ανάγκη για έναν ανθεκτικότερο ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ αντιμετωπίζουν μια σειρά από προκλήσεις, παλιές και νέες:

- Πρώτον, το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων, σε συνδυασμό με την ασθενή οικονομική ανάκαμψη, παραμένει μια μεγάλη πρόκληση για τις ευρωπαϊκές τράπεζες, με ορατές επιπτώσεις στη οργανική κερδοφορία τους και την ικανότητα εσωτερικής δημιουργίας κεφαλαίου.
- Μεγάλος αριθμός δανειοληπτών έχει υπαχθεί σε μέτρα αναστολής καταβολής δόσεων, τα οποία διαφέρουν μεταξύ των χωρών και μεταξύ των τομέων της οικονομίας. Παρότι οι συναφείς Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) σχετικά με τα μέτρα αναστολής καταβολής δόσεων δεν καταργούν την υποχρέωση των τραπεζών να αξιολογούν τα δάνεια ως προς την πιθανότητα μη αποπληρωμής και να σχηματίζουν αντίστοιχες προβλέψεις, υπάρχει μια διάχυτη αντίληψη ότι οι ζημίες λόγω απομείωσης δανείων εξαιτίας της πανδημίας υποεκτιμώνται. Η λήξη της ισχύος των κρατικών μέτρων στήριξης, ιδίως των δημοσιονομικών, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στο κόστος πιστωτικού κινδύνου των τραπεζών.
- Υπάρχουν θύλακες κινδύνου στο μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα, ο οποίος συνεχώς μεγεθύνεται.
- Οι κίνδυνοι λόγω κλιματικής αλλαγής, που πριν από μερικά χρόνια φαίνονταν ένα μακρινό ενδεχόμενο, αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σημασία στο χάρτη κινδύνων.

Εν όψει των παραπάνω προκλήσεων, είναι απαραίτητη η ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης κρίσεων και η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης.

- Ειδικότερα, η Οδηγία για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση των Τραπεζών (BRRD) καλύπτει μεν περιπτώσεις αφερεγγυότητας μεμονωμένων τραπεζικών ιδρυμάτων, όχι όμως και την περίπτωση μιας συστημικής κρίσης που θέτει σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, η ευελιξία στην εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων είναι πλήρως δικαιολογημένη. Η δημιουργία εταιρίας διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού (Asset Management Company – AMC), με εγγύηση του Δημοσίου έναντι κατάλληλης προμήθειας υπέρ αυτού, μπορεί να αποτελέσει λύση στα προβλήματα ποιότητας του ενεργητικού τραπεζών εκτός του πλαισίου παρεμβάσεων για εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων.

- Επιπλέον, η Οδηγία BRRD δεν προβλέπει μια σαφή στρατηγική για το χειρισμό περιπτώσεων αφερεγγυότητας τραπεζών μικρού και μεσαίου μεγέθους, οι οποίες χρηματοδοτούνται κυρίως από καταθέσεις και δεν έχουν τη δυνατότητα να εκδώσουν τίτλους μειωμένης εξασφάλισης σε επαρκή ποσότητα ώστε να χρησιμοποιηθούν για την απορρόφηση ζημιών. Η μόνη λύση για αυτές τις τράπεζες είναι να τεθούν υπό εκκαθάριση σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο αφερεγγυότητας. Επειδή όμως αυτά τα πλαίσια παραμένουν κατακεραματισμένα μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ, τράπεζες που εδρεύουν σε διαφορετικές περιοχές υφίστανται ανομοιογενή μεταχείριση και διαφορετική ιεράρχηση των πιστωτών (ομολογιούχων, καταθετών κ.λπ.).
- Απαιτείται κάποια εναρμόνιση των διαφόρων εθνικών διαδικασιών εκκαθάρισης. Ένας σημαντικός τομέας στον οποίο χρειάζεται εναρμόνιση είναι η ιεράρχηση των πιστωτών. Πιστεύω ότι, για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, όλες οι καταθέσεις θα πρέπει να εξαιρούνται από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την απορρόφηση κεφαλαιακών ζημιών.
- Μια προτεραιότητα ζωτικής σημασίας είναι να συμπληρωθεί και το τελευταίο δομικό στοιχείο της Τραπεζικής Ένωσης, δηλαδή το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων (EDIS). Αυτό θα εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους καταθέτες ανά την Ευρώπη, περιορίζοντας έτσι την πιθανότητα τραπεζικού πανικού (bank run) και σπάζοντας οριστικά το φαύλο κύκλο κρατών-τραπεζών (bank-sovereign nexus).
- Η πολύ πρόσφατη συμφωνία του Eurogroup (30 Νοεμβρίου 2020) για τη δημιουργία κοινού εργαλείου χρηματοδότησης (backstop) του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (SRF) μέσω πιστωτικής γραμμής από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM), που θα τεθεί σε ισχύ στις αρχές του 2021, αποτελεί σημαντικό βήμα για την ενίσχυση του τραπεζικού τομέα. Και πάλι όμως, οι ανάγκες ρευστότητας σε περίπτωση

εξυγίανσης είναι δυνατόν να υπερβαίνουν το επίπεδο που προβλέπεται σήμερα. Αξιοποιώντας την εμπειρία της Τράπεζας της Αγγλίας, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί ειδική πιστωτική γραμμή από την ΕΚΤ, με κατάλληλες ρήτρες διασφάλισης.

- Παράλληλα με την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, πρέπει να προχωρήσει η Ένωση Κεφαλαιαγορών με σκοπό την ενίσχυση και τη διαφοροποίηση της χρηματοδότησης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, καθώς και τη βελτίωση του επιμερισμού των κινδύνων. Και μάλιστα το Brexit ενισχύει την αναγκαιότητα της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.
- Σε τελικό στάδιο, όταν ωριμάσουν οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες για αλλαγές στη Συνθήκη, μια πλήρης Οικονομική και Νομισματική Ένωση, που θα περιλαμβάνει και Δημοσιονομική Ένωση, θα καταστήσει πιο ανταγωνιστική την οικονομία της ζώνης του ευρώ, θα προσδώσει το αναγκαίο βάθος στις αγορές κεφαλαίων και ομολόγων, θα επιτρέψει στο ευρώ να ανταγωνιστεί με αξιώσεις το δολάριο ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα και θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής.

5. Προτεινόμενες παρεμβάσεις πολιτικής για την ενίσχυση της ανάκαμψης στην Ελλάδα

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της πανδημίας, απαιτείται συνδυασμός δράσεων βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Βραχυπρόθεσμα, πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ όλες οι παρεμβάσεις της κυβέρνησης (δάνεια, εγγυήσεις, επιχορηγήσεις, αποπληρωμή οφειλών με ευνοϊκούς όρους κ.λπ.) για τη στήριξη των επιχειρήσεων και της απασχόλησης ούτως ώστε να διευκολυνθεί η ανάκαμψη.

Μεσοπρόθεσμα, θα πρέπει να υλοποιηθούν οι αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και να εξαλειφθεί το επενδυτικό κενό, ώστε η ελληνική οικονομία να επανέλθει σε υψηλούς και διατηρήσιμους ρυθμούς ανάπτυξης. Προς το σκοπό αυτό, η έγκαιρη και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NGEU, συνολικού ύψους 32 δισεκ. ευρώ σε σταθερές τιμές 2018, εκ των οποίων 19,3 δισεκ. ευρώ επιχορηγήσεις και 12,7 δισεκ. ευρώ δάνεια, θα ενισχύσει τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, χρηματοδοτώντας κυρίως – αλλά όχι αποκλειστικά – επενδύσεις στους τομείς της λεγόμενης «πράσινης» ανάπτυξης και της ψηφιακής τεχνολογίας.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις του Ελληνικό Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο αξιοποιεί το μεσοπρόθεσμο σχέδιο ανάπτυξης της Επιτροπής Πισσαρίδη, συνάδουν πλήρως με αντίστοιχες προτάσεις πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως έχουν δημοσιευθεί στις περιοδικές της εκθέσεις τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που παρουσιάστηκαν χθες στην Ενδιάμεση Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική του Δεκεμβρίου 2020, τα κονδύλια του NGEU θα αυξήσουν το πραγματικό ΑΕΠ κατά 2,3% κατά μέσο όρο ετησίως την περίοδο 2021-2026, πρωτίστως λόγω της αύξησης των συνολικών επενδύσεων. Παράλληλα, εκτιμάται ότι οι πόροι του NGEU θα οδηγήσουν σε αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής και σε υψηλότερη δυναμική ανάπτυξη την επόμενη δεκαετία. Ένας μέσος ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ 3,5% ετησίως την περίοδο 2021-2030 κρίνεται εφικτός, δεδομένου ότι οι πόροι που θα εισρεύσουν στην ελληνική οικονομία την περίοδο 2021-2027 από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το NGEU ανέρχονται σε περίπου 72 δισεκ. ευρώ.

5.1. Χρειάζεται μια ολιστική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του ελληνικού τραπεζικού τομέα

Θα στραφώ τώρα στον ελληνικό τραπεζικό τομέα, ο οποίος δέχθηκε ισχυρό πλήγμα από την πανδημία πριν ακόμη ξεπεράσει πλήρως τα προβλήματα που κληροδότησε η προηγούμενη κρίση:

- Παρά τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) κατά 50 δισεκ. ευρώ περίπου σε σχέση με το μέγιστο επίπεδο που είχε καταγραφεί το Μάρτιο του 2016, ο λόγος των ΜΕΔ προς το σύνολο των δανείων στο τέλος Σεπτεμβρίου 2020 παρέμεινε εξαιρετικά υψηλός (35,8%), πολύ πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ (2,9% τον Ιούνιο του 2020).
- Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας των ελληνικών τραπεζών βρίσκονται σε υψηλότερο επίπεδο από το ελάχιστο απαιτούμενο, αλλά θα δεχθούν πιέσεις εξαιτίας διαφόρων παραγόντων, όπως (α) η πλήρης επίδραση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 (ΔΠΧΑ 9), (β) το κόστος της στρατηγικής των τραπεζών για τη διαχείριση των ΜΕΔ, όπως προκύπτει από τις προγραμματισμένες ή τις πρόσφατα εκτελεσθείσες συναλλαγές, (γ) το γεγονός ότι πάνω από 50% των εποπτικών κεφαλαίων του ελληνικού τραπεζικού συστήματος αποτελείται από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (DTC), η οποία θεωρείται από τις αγορές ως «κεφάλαιο χαμηλής ποιότητας».

- Η κερδοφορία των τραπεζών παραμένει αδύναμη, λόγω του χαμηλού όγκου των εργασιών και του υψηλού κόστους του πιστωτικού κινδύνου.
- Τέλος, οι τράπεζες θα χρειαστεί σταδιακά να προσφύγουν στις αγορές τα επόμενα χρόνια προκειμένου να επιτύχουν το στόχο για την ελάχιστη απαίτηση για τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL).

Επιπρόσθετα προς αυτές τις προκλήσεις, οι τράπεζες θα αντιμετωπίσουν επιδείνωση της ποιότητας του ενεργητικού τους λόγω της δημιουργίας νέων ΜΕΔ εξαιτίας της πανδημίας, ιδίως όταν λήξουν τα μέτρα αναστολής καταβολής δόσεων. Το κλειδί για να τεθεί σε κίνηση ένας ενάρετος κύκλος στον τραπεζικό τομέα και την οικονομία γενικότερα είναι η εξυγίανση των ισολογισμών των τραπεζών και η αποτελεσματική επίλυση του ιδιωτικού χρέους.

Ξεκινώντας από το τελευταίο, αναμένονται σημαντικά αποτελέσματα από τις εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (Ioan servicers), που – μαζί με τον ενιαίο ειδικό εκκαθαριστή (PQH) – αυτή τη στιγμή διαχειρίζονται δάνεια εκτός του τραπεζικού τομέα ύψους 38 δισεκ. ευρώ περίπου, πέραν αυτών που διαχειρίζονται για λογαριασμό των τραπεζών. Είναι σαφές ότι η μεταβίβαση ΜΕΔ εκτός του τραπεζικού τομέα δεν αρκεί για να εξαλειφθεί ο πιστωτικός κίνδυνος από το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μόνο η αποτελεσματική διευθέτηση αυτών των δανείων θα μειώσει ουσιαστικά την επιβάρυνση των δανειοληπτών και θα περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο, επιτρέποντας εν τέλει μια πιο αποτελεσματική κατανομή των πόρων στην οικονομία.

Όσον αφορά την επίλυση του προβλήματος των ΜΕΔ, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει προτείνει τη δημιουργία μια εταιρίας διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού (AMC), η οποία αντιμετωπίζει ταυτόχρονα τις δύο σημαντικότερες προκλήσεις για τις ελληνικές τράπεζες (το υψηλό επίπεδο των ΜΕΔ και το υψηλό ποσοστό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (DTC) στα συνολικά κεφάλαια των τραπεζών), με το ελάχιστο δυνατό κόστος για όλους τους εμπλεκόμενους. Η προτεινόμενη AMC θα μπορούσε να αναλάβει τα υφιστάμενα ΜΕΔ που δεν εντάσσονται στο Σχήμα Προστασίας Στοιχείων Ενεργητικού (εκτιμώμενου ύψους 30 δισεκ. ευρώ περίπου), καθώς και τα νέα ΜΕΔ που θα προκύψουν λόγω της πανδημίας (εκτιμώμενου ύψους 8-10 δισεκ. ευρώ). Σύμφωνα με την πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος:

- Η μεταβίβαση ΜΕΔ στην καθαρή λογιστική τους αξία στην εταιρία διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού παρέχει κίνητρα στις τράπεζες που έχουν υψηλότερους δείκτες κάλυψης ΜΕΔ με προβλέψεις και εξαλείφει τις ασυμμετρίες του κόστους που συνδέεται με τη συμμετοχή στο προτεινόμενο σχήμα.
- Το κόστος εξυγίανσης των ισολογισμών των τραπεζών επωμίζονται οι ίδιες οι τράπεζες και όχι ο φορολογούμενος. Ωστόσο, οι τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν από την εισαγωγή ενός μηχανισμού σταδιακής αναγνώρισης των ζημιών που καθιστά δυνατή την ενίσχυση της κεφαλαιακής τους επάρκειας.
- Αποφεύγεται η αδικαιολόγητη απίσχνανση (undue dilution) των υφιστάμενων μετόχων λόγω της μετατροπής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (DTC) για την απορρόφηση ζημιών.
- Η προτεινόμενη εταιρία διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού δεν προβλέπεται να λειτουργεί ως εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, αλλά θα αξιοποιεί τους υφιστάμενους συμβατικούς όρους των εν λόγω εταιριών.

6. Συμπεράσματα

Η αναζωπύρωση της πανδημίας έχει αυξήσει την αβεβαιότητα σχετικά με την έκταση της ύφεσης και εξασθενήσει τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας στην Ευρώπη. Για το λόγο αυτό, η δημοσιονομική και η νομισματική πολιτική θα πρέπει να παραμείνουν επεκτατικές έως ότου εμβολιαστεί πολύ μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού και, ιδίως, έως ότου η ευρωπαϊκή οικονομία επανέλθει σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά.

Μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές της ελληνικής και της ευρωπαϊκής οικονομίας εμφανίζονται βελτιωμένες, χάρη στις θετικές ειδήσεις σχετικά με τη διάθεση αποτελεσματικών εμβολίων για τον κορωνοϊό και στους πόρους που είναι διαθέσιμοι μέσω του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NGEU. Τα κονδύλια που είναι διαθέσιμα μέσω του NGEU παρέχουν μια ευκαιρία για τον εκσυγχρονισμό, τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, η οποία αναμένεται να καταγράψει πολύ ισχυρή ανάκαμψη το 2021 και το 2022 μετά τη βαθιά ύφεση του 2020. Εφόσον η οικονομική πολιτική παραμείνει προσανατολισμένη στις μεταρρυθμίσεις, η ελληνική οικονομία είναι δυνατόν να επιτύχει μέσο ρυθμό ανάπτυξης πλησίον του 3,5% ετησίως την επόμενη δεκαετία.

Όσον αφορά τις ελληνικές τράπεζες, η προσεχής περίοδος επιφυλάσσει μεγάλες προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες. Το κλειδί για να τεθεί σε κίνηση ένας ενάρετος κύκλος στον τραπεζικό τομέα και την οικονομία γενικότερα είναι η εξυγίανση των ισολογισμών των τραπεζών και η αποτελεσματική επίλυση του ιδιωτικού χρέους. Όσον αφορά

την επίλυση του προβλήματος των ΜΕΔ, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει προτείνει τη δημιουργία μια εταιρίας διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού (AMC), η οποία αντιμετωπίζει ταυτόχρονα τις δύο σημαντικότερες προκλήσεις για τις ελληνικές τράπεζες (το υψηλό επίπεδο των ΜΕΔ και το υψηλό ποσοστό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (DTC) στα συνολικά κεφάλαια των τραπεζών), με το ελάχιστο δυνατό κόστος για όλους τους εμπλεκόμενους.

Η δημιουργία του NGEU είναι ένα αποφασιστικό βήμα προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, ωστόσο δεν αποτελεί «στιγμή Χάμιλτον» για τη ζώνη του ευρώ. Για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, χρειάζονται και άλλα βήματα. Είναι αναγκαία η ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων, η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και η δημιουργία πλήρους Ένωσης Κεφαλαιαγορών (CMU). Σε τελικό στάδιο, όταν ωριμάσουν οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες για αλλαγές στη Συνθήκη, μια πλήρης Οικονομική και Νομισματική Ένωση, που θα περιλαμβάνει και Δημοσιονομική Ένωση, θα καταστήσει πιο ανταγωνιστική την οικονομία της ζώνης του ευρώ, θα προσδώσει το αναγκαίο βάθος στις αγορές κεφαλαίων και ομολόγων, θα επιτρέψει στο ευρώ να ανταγωνιστεί με αξιώσεις το δολάριο ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα και θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής.

Πηγές

Lagarde, C. (2020), “Fostering sustainable growth in Europe”, Keynote Speech at the European Banking Congress, Frankfurt am Main, 20 Νοεμβρίου.

Στουρνάρας, Γ. (2020), «Ελληνική οικονομία: Εξελίξεις, προκλήσεις και ευκαιρίες από την κρίση της πανδημίας», Ομιλία στο Greek Economic Summit του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου, 1 Δεκεμβρίου.

Στουρνάρας, Γ. (2020), «Κρίσιμες προτεραιότητες για ένα ανθεκτικό ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα» (So macht man Banken widerstandsfähig), άρθρο γνώμης στην εφημερίδα Handelsblatt, 27 Νοεμβρίου.

Τράπεζα της Ελλάδος (2020), Νομισματική Πολιτική – Ενδιάμεση Έκθεση, 14 Δεκεμβρίου.

«Συναντήσεις Ξένων Θεσμικών Επενδυτών με τον Υπουργό Οικονομικών της Κυβέρνησης»

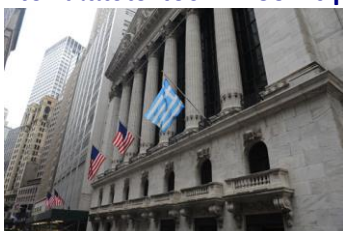
Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, **το Συνέδριο παρέιχε στους ξένους επενδυτές** τη δυνατότητα δικτύωσης μέσα από **περισσότερα από 100 one-to-one meetings** με Θεσμικούς Επενδυτές που εκπροσωπούν μεγάλα ξένα funds με επενδυτικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα, **με εισηγμένες και μη εισηγμένες εταιρείες, καθώς και με μέλη της αντιπροσωπείας της ελληνικής κυβέρνησης**, που στη παρούσα συγκυρία πραγματοποιήθηκαν μέσω ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας.

Σε συνεργασία με τις επενδυτικές τράπεζες που υποστηρίζουν το Συνέδριο, διοργανώθηκαν group sessions για τον Υπουργό Οικονομικών, κ. Χρήστο Σταϊκούρα, τον Υπουργό Ανάπτυξης & Επενδύσεων, κ. Άδωνι Γεωργιάδη και τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κωστή Χατζηδάκη, καθώς και τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Κώστα Καραμανλή.

Ενδεικτικά funds που συμμετείχαν : Allianz Asset Mgmt • Amiral Gestion • Artisan Partners, LP • Atlas Ridge Capital • Blackrock • Callawaycap • Cheever Partners, LLC • Colt Capital • Dromeus Capital • Eaton Vance • European Reliance • Fiera Capital • Franklin Templeton • Gagnon Securities • Glacier Pass Partners • Global Value Investment Corp • Golden Tree Asset Management • KKR Koa Capital Partners, LLC • Melqart Asset Management • Metlife • Metzler Asset Management • Neon Capital • Orasis Capital • Prince Street Capital • ProValue AG • Schafer Cullen Capital Management, Inc. • Sephira Emerging Markets • SpringOwl • Vanshap Capital • Waterwheel

«GREEK AMERICAN ISSUER DAY» at the New York Stock Exchange **“Ημέρα Ελλάδος – Αμερικής στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης”**

Στο πλαίσιο του “22ου Ετήσιου Capital Link Invest in Greece Forum”, το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης σε συνεργασία με την Capital Link διοργάνωσαν ειδική εκδήλωση **σε ψηφιακή μορφή** με τίτλο **«GREEK AMERICAN ISSUER DAY AT NYSE»** κατά τη διάρκεια της οποίας οι

κ – London – Oslo – Athens – Limassol – Shanghai – Singapore – Tokyo – Hong Kong

100 Wall Street, New York, NY 10038, USA • Tel.: +1 212 661 7566 • Fax: +1 212 661 7526

Longcroft House, 2/8 Victoria Avenue, London, EC2M 4NS, U.K. • Tel. +44(0) 20 3206 1322

100 Konstantinou Str, Suite A5, 151-24 Athens, Greece • Tel. +30 210 6109 800 • Fax +30 210 6109 801

Raadhusgaten 25, P.O.Box 1904 Vikja • N-0116 Oslo, Norway

www.capitallink.com - www.capitallinkforum.com - www.capitallinkshipping.com

Ελληνοαμερικανικές και Ελληνικών συμφερόντων εταιρίες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης χτύπησαν το “Closing Bell - καμπανάκι της λήξης των εργασιών” της Τρίτης, 15 Δεκεμβρίου, 2020, του NYSE-New York Stock Exchange.

Πιο συγκεκριμένα το “Closing Bell”, το καμπανάκι της λήξης των εργασιών της Τρίτης 15 Δεκεμβρίου 2020 χτύπησαν ο Υπουργός Ανάπτυξης & Επενδύσεων κ. Άδωνις Γεωργιάδης και ο Δρ. Νίκος Τσάκος, CEO – Tsakos Energy Navigation; Chairman – INTERTANKO 2014-2018, πλαισιωμένοι από εκπροσώπους του ανώτατου management των ακόλουθων εταιριών που είναι εισηγμένες στο NYSE): Danaos Corporation (DAC) – Iraklis Prokopakis – Senior VP/Chief Operating Officer/Treasurer - Dorian Shipping Inc (DSX) – Semiramis Paliou – Acting CEO/COO - Dorian LPG (LPG) – John Lycouris – Director & CEO of Dorian LPG USA LLC - Dynagas LNG Partners LP (DLNG) – Michael Gregos – CFO - Navios Group of Companies (NM, NMM, NNA) – Ted C Petrone – Vice Chairman - Safe Bulkers Inc. (SB) – Dr. Loukas Barmparis President/Secretary - Mistras Group Inc. (MG) – Dennis M Bertolotti - President/CEO - και τον κ. Νικόλαο Μπορνόζη, Πρόεδρο της Capital Link.

Η τελετή αναμεταδόθηκε ζωντανά από όλα τα μεγάλα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα των Ηνωμένων Πολιτειών και του εξωτερικού και αποτελεί ένα γεγονός με μέγιστη ακροαματικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο.

FORUM OVERVIEW

Το Συνέδριο, μέσω της ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας που χρησιμοποιήθηκε, προσέφερε στους συμμετέχοντες δυνατότητες πληροφόρησης, marketing, και ευκαιρίες δικτύωσης. Η Ψηφιακή μορφή του έδωσε τη δυνατότητα συμμετοχής και παρακολούθησης της εκδήλωσης σε ένα παγκόσμιο κοινό.

Οι συμμετέχοντες φέτος είχαν την ευκαιρία να πληροφορηθούν για την Ελλάδα από:

- 112 υψηλού επιπέδου ομιλητές που απευθυνθήκαν σε:
- Περισσότερα από 1,000 άτομα που εγγράφησαν και παρακολούθησαν το Συνέδριο
- Περισσότερες από 100 κατ’ ιδίαν συναντήσεις για τις εισηγμένες και μη εταιρίες, καθώς και για τα μέλη της Κυβέρνησης.
- Ξεχωριστές συναντήσεις για τους Υπουργούς Οικονομικών, Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υποδομών & Μεταφορών με ξένα funds που ενδιαφέρονται για την Ελλάδα
- Με στόχο τη μακρόχρονη και εύκολη πρόσβαση των επενδυτών σε ουσιαστική και αξιόπιστη πληροφόρηση, το Συνέδριο δημιούργησε μια «βιβλιοθήκη» έγκυρου περιεχομένου σχετικά με την Ελλάδα στην οποία οι διεθνείς επενδυτές μπορούν να ανατρέχουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα μετά το τέλος του Συνεδρίου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι συμμετείχαν οι εκπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Θεσμών, Διεθνείς Οίκοι Αξιολόγησης, σημαντικοί Αμερικανοί επενδυτές με ενεργό παρουσία στην Ελλάδα, πέντε (5) Διεθνείς Επενδυτικές Τράπεζες, οι τέσσερις (4) Ελληνικές Τράπεζες και εξέχον Κυβερνητικό Επιτελείο.

Τους συμμετέχοντες καλωσόρισαν ο κ. Νίκος Μπορνόζης, Πρόεδρος της Capital Link Inc. και ο κ. Ajay Kanani, Director, International Capital Markets - New York Stock Exchange που τόνισε τη μακροχρόνια σχέση και υποστήριξη του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης στην Ελλάδα, στις Ελληνικές επιχειρήσεις και στην Ελληνική Ναυτιλία.

Το Συνέδριο άνοιξαν η Πρέσβης της Ελλάδος στις ΗΠΑ κα. Αλέξάνδρα Παπαδοπούλου και ο Πρέσβης των ΗΠΑ στην Ελλάδα κ. Geoffrey Pyatt.

Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, απηύθυνε το κεντρικό μήνυμα της Κυβέρνησης προς τους επενδυτές.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΗΠΑ κ. Matthew Palmer, Deputy Assistant Secretary, European and Eurasian Affairs, U.S. Department of State • Mr. John Jovanovic, Vice-President and Managing Director for the Aegean and Western Balkans - US International Development Finance Corporation

Capital Link: New York – London – Oslo – Athens – Limassol – Shanghai – Singapore – Tokyo – Hong Kong

230 Park Avenue • Suite 1536 • New York • New York 10169, USA • Tel.: +1 212 661 7566 • Fax: +1 212 661 7526

Longcroft House, 2/8 Victoria Avenue, London, EC2M 4NS, U.K. • Tel. +44(0) 20 3206 1322

40, Agiou Konstantinou Str, Suite A5, 151-24 Athens, Greece • Tel. +30 210 6109 800 • Fax +30 210 6109 801

Raadhusgaten 25, P.O.Box 1904 Vikta • N-0116 Oslo, Norway

www.capitallink.com - www.capitallinkforum.com - www.capitallinkshipping.com

Κυβερνητικοί Εκπρόσωποι της ΕΛΛΑΔΟΣ

• κ. Χρήστος Σταϊκούρας, Υπουργός Οικονομικών • κ. Άδωνις Γεωργιάδης, Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων • κ. Κωστής Χατζηδάκης, Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας • κ. Κυριάκος Πιερρακάκης, Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης • κ. Κώστας Καραμανλής, Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών • κ. Χάρης Θεοχάρης, Υπουργός Τουρισμού • κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών αρμόδιος για τη δημοσιονομική πολιτική • κ. Νίκος Παπαθανάσης, Αναπληρωτής Υπουργός Ανάπτυξης & Επενδύσεων Ιδιωτικές Επενδύσεις & ΣΔΙΤ • κ. Γιάννης Τσακίρης, Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων • Δρ. Ευάγγελος Κυριαζόπουλος, Γενικός Γραμματέας Λιμένων Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων • κ. Alex Patelis, Chief Economic Adviser στον Πρωθυπουργό • κ. Μιχάλης Αργυρού, Chairman of Council of Economic Advisers, Υπουργείο Οικονομικών • κ. Riccardo Lambiris, CEO – Hellenic Republic Asset Development Fund • κ. Γεώργιος Πιτσιλής, Διοικητής Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων • κ. Δημήτριος Τσάκωνας, Director General - Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους

Τράπεζα της Ελλάδος κ. Γιάννης Στουρνάρας, Διοικητής • κ. Σπύρος Παντελιάς, Director, Financial Stability Department

Πέντε Μεγάλες Διεθνείς Τράπεζες Citi • Goldman Sachs • HSBC • Nomura International • AXIA Ventures Group
- Τέσσερις Ελληνικές Τράπεζες: Alpha Bank • Eurobank – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Τράπεζα Πειραιώς

Ανώτεροι Εκπρόσωποι από Ευρωπαϊκούς, Διεθνείς και Ελληνικούς Οργανισμούς:

κ. Martin Bijsterbosch, Adviser – Country coordinator for Greece - Directorate General Economics - European Central Bank • κ. Rolf Strauch, Chief Economist and Management Board Member - European Stability Mechanism (ESM) • κα. Andreea Moraru, Director, Greece & Cyprus - European Bank for Reconstruction & Development (EBRD)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ AlleyCorp • Apollo Advisors • BC Partners • BlackSummit Financial Group, Inc. • BrookStreet Equity Partners • CVC Capital Partners • Fortress • HIP Investment (Blackstone Group) • Insight Partners • Oak Hill Advisors - ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Atlantic Bank / New York Community Bank • AVIS Greece • Brown Hotels • CISCO, Greece, Cyprus, Malta, Portugal • DFC – U.S. International Development Finance Corporation • Eldorado Gold Corporation • EY • Flott & Co. PC • Google • Hines Greece • Jacobs Engineering Group Inc. • Libra Group • LightsourceBP • Microsoft Greece, Cyprus & Malta • Mohegan Gaming & Entertainment • NN Hellas • Pfizer Hellas • Quantum Partners/547 Energy LLC • SP Global - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ Athens Water Supply & Sewage Company S.A. (EYDAP) • Cenergy Holdings • ElvalHalcor • Fournalis Holdings • GEK TERNA Group of Companies • Hellenic Gas Transmission System Operator (DESFA) • Hellenic Petroleum S.A. (ELPE) • Lamda Development S.A. • Motor Oil (Hellas) • Mytilineos S.A. • Orap • Orilina Properties REIC / Zeus Group • OTE Group of Companies • Piraeus Real Estate • Prodea Investments • Public Power Corporation of Greece (PPC) • Sarantis • Terna Energy • Titan Cement Group • Trastor REIC (Värde Global Real Estate) • Viohalco S.A - ΑΛΛΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ AECOM • Blueground • Cepal Hellas Financial Services S.A. • Elikonos Capital Partners • Enterprise Greece • Envolve Entrepreneurship • EOS Capital Partners • Epignosis eLearning Solutions • Greek National Tourism Organization (GNTO) • Grivalia Management Company • Hellenic Republic Asset Development Fund • Independent Authority for Public Revenue • Intrum Hellas • Public Debt Management Agency • Regency Entertainment S.A. – Lampsa Hellenic Hotels S.A. • SMERemediumCap • Venture Friends - ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Allen & Overy LLP • Karatzas & Partners Law Firm • Lambadarios Law firm • Machas & Partners Law Firm • Milbank LLP • PotamitisVekris Law Partnership • Reed Smith LLP • Saplegal – A.S. Papadimitriou & Partners Law Firm ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Capital Product Partners • Danaos Corporation • Dorian LPG • Dynagas LNG Partners • Eurodry • EuroSeas • Safe Bulkers • Seanergy Maritime Holdings • Star Bulk Carriers • Tsakos Energy Navigation

Το Συνέδριο διοργανώθηκε :

Σε συνεργασία με: New York Stock Exchange

SPONSORS:

Lead Sponsors : Η Citi και η Tsakos Energy Navigation είναι Κύριοι Χορηγοί του Συνεδρίου τα τελευταία 12 χρόνια.

Platinum Χορηγός: Piraeus Bank

Χρυσό Χορηγόι: EY • Goldman Sachs • Nomura International

Μεγάλοι Χορηγοί: Alpha Bank • Libra Group • Milbank LLP • National Bank of Greece • NN Hellas • OTE Group of Companies • Reed Smith • Saplegal - A.S. Papadimitriou & Partners Law Firm

Χορηγοί: Allen & Overy LLP • Athens Water Supply & Sewage Company (EYDAP) • AVIS Greece • AXIA Ventures Group • Cepal Hellas Financial Services S.A. • Eldorado Gold • Eurobank • Greek National Tourism Organization • Hellenic Petroleum • HSBC Greece • GT - GEK TERNA Group of Companies • Intrum Hellas • Jacobs • Karatzas & Partners • Lambadarios Law Firm • Lamda Development • Machas & Partners Law Firm • Orilina Properties REIC • PotamitisVekris • Prodea Investments • Public Power Corporation SA – Hellas • TEMES S.A • Trastor REIC

Υποστηρικτές Χορηγοί: AECOM • Atlantic Bank / New York Community Bank • BrookStreet Equity Partners LLP • Elikonos Capital Partners • Enterprise Greece • EOS Capital Partners • Flott & Co. PC • Greek American Chamber of Commerce NJ/PA • Grivalia Management • Hellenic Republic Asset Development Fund • Mytilineos • OPAP SMERemediumCap

ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ: Consulate General of Greece in NY • Athens Chamber of Commerce & Industry • Piraeus Chamber of Commerce & Industry • Economic Chamber of Greece • Hellenic Federation of Enterprises – SEV • Consulate General of Greece in NY TRADE OFFICE • AHEPA • AHEPA Delphi Chapter 25 • American Hellenic Institute (AHI) • Cyprus-US Chamber of Commerce • European American Chamber of Commerce, New York • European Financial Management Association (EFM) • EMBCA • Endeavor • Greek American Chamber of Commerce NJ/PA • Greek Energy Forum • Hellenic American Chamber of Commerce • Hellenic American Women's Council (HAWK) • Hellenic American Bankers Association – HABA • Hellenic Bank Association • Hellenic Bankers Association UK • Hellenic Fund and Asset Management Association • Hellenic Lawyers Association • Leadership 100 • The Hellenic Initiative

MEDIA PARTNERS: Antenna • Antenna Satellite • AllAboutShipping.co.UK • Anamniseis • Banking News • Cosmos FM 91.5 NY • Εθνικός Κήρυξ – The National Herald • efoplistesnews.gr • Greek Reporter • Hellas Journal By Mignatiou.Com • Hellenic News of America • Hellenic DNA, Digital News America • HELLAS FM • KATHIMERINI • KATHIMERINI English Edition – The New York Times International • NGTV • Oikonomiki Epitheorisi – Greek Business File • Piraeus 365 • World Energy News

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε απευθυνθείτε:

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ // κα Όλγα Μπορνόζη & κα Ελένη Μπέη

Τηλ: +1 212 661 75 66 - Email : obornozi@capitallink.com ; ebej@capitallink.com

ΑΘΗΝΑ // κυρίες Βικτώρια Τσουκαλά & Αθηνά Κοσμαδάκη & Ελίζα Τερζίδη

Τηλ. +302106109800 – Email : athensofficelist@capitallink.com

Ή επισκεφθείτε:

<http://forums.capitallink.com/greece/2020/>

www.capitallink.com

www.capitallinkforum.com

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ CAPITAL LINK

Με έδρα τη Νέα Υόρκη και παρουσία στο Λονδίνο, την Αθήνα και το Όσλο, η Capital Link δραστηριοποιείται από το 1995 στον τομέα των Επενδυτικών Σχέσεων και Επικοινωνίας (Investor Relations & Financial Communication) παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες στο τομέα των χρηματοοικονομικών επικοινωνιών και των επιχειρήσεων με στρατηγική εστίαση στους τομείς της ναυτιλίας, των εμπορευμάτων και της ενέργειας, των MLP, των Closed_End Funds καθώς και των ETF. Η Capital Link είναι μέλος του Baltic Exchange και συνεργάζεται στενά με το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, το NASDAQ και το

Capital Link: New York – London – Oslo – Athens – Limassol – Shanghai – Singapore – Tokyo – Hong Kong

230 Park Avenue • Suite 1536 • New York • New York 10169, USA • Tel.: +1 212 661 7566 • Fax: +1 212 661 7526

Longcroft House, 2/8 Victoria Avenue, London, EC2M 4NS, U.K. • Tel. +44(0) 20 3206 1322

40, Agiou Konstantinou Str, Suite A5, 151-24 Athens, Greece • Tel. +30 210 6109 800 • Fax +30 210 6109 801

Raadhusgaten 25, P.O.Box 1904 Vikta • N-0116 Oslo, Norway

www.capitallink.com - www.capitallinkforum.com - www.capitallinkshipping.com

Χρηματιστήριο του Λονδίνου καθώς και με σημαντικούς διεθνείς και παγκόσμιους οργανισμούς του κλάδου, εστιάζοντας στους κύριους τομείς της δραστηριότητος της.

Η Capital Link διοργανώνει ετησίως μία σειρά δεκατεσσάρων Συνεδρίων στη **Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Αθήνα, Λεμεσό, Σαγκάη, Σιγκαπούρη, Τόκιο και Hong Kong**, που αφορούν στους κύριους τομείς δραστηριότητάς της. Δέκα από τα Συνέδρια αυτά επικεντρώνονται στον ναυτιλιακό τομέα. Τα Συνέδρια της Capital Link προσελκύουν την ελίτ των οικονομικών, επενδυτικών και ναυτιλιακών κοινοτήτων και παρέχουν ένα μοναδικό συνδυασμό πληροφοριακού περιεχομένου, ευκαιριών μάρκετινγκ και δικτύωσης.

Εκτός από τα συνέδρια, η **Capital Link διοργανώνει Webinars** με έμφαση σε επενδυτικές στρατηγικές, σε διάφορους τομείς και κρίσιμα θέματα ενδιαφέροντος για την επενδυτική κοινότητα και εταιρικές παρουσιάσεις. **Η παγκόσμια πλατφόρμα μάρκετινγκ της Capital Link** ενισχύει την προβολή και την εμβέλεια αυτών των γεγονότων σε παγκόσμια κλίμακα, με διάρκεια πέραν της ημερομηνίας κατά την οποία πραγματοποιείται το κάθε γεγονός, καθιστώντας ένα συνεχές σημείο αναφοράς για τους συμμετέχοντες στην αγορά.

Οι προσπάθειες και η συμβολή της Capital Link έχουν αναγνωριστεί το 2011 από τα Ελληνικά Ναυτιλιακά Βραβεία Lloyds's List, το 2012, το 2013 από το περιοδικό InterContinental Finance, το 2016 από το περιοδικό Wealth & Finance. Επίσης, το 2016, από το Propeller Club και το Ελληνο-Αμερικανικό Ινστιτούτο AHI στην Washington.